

บทที่ 1

บทนำ

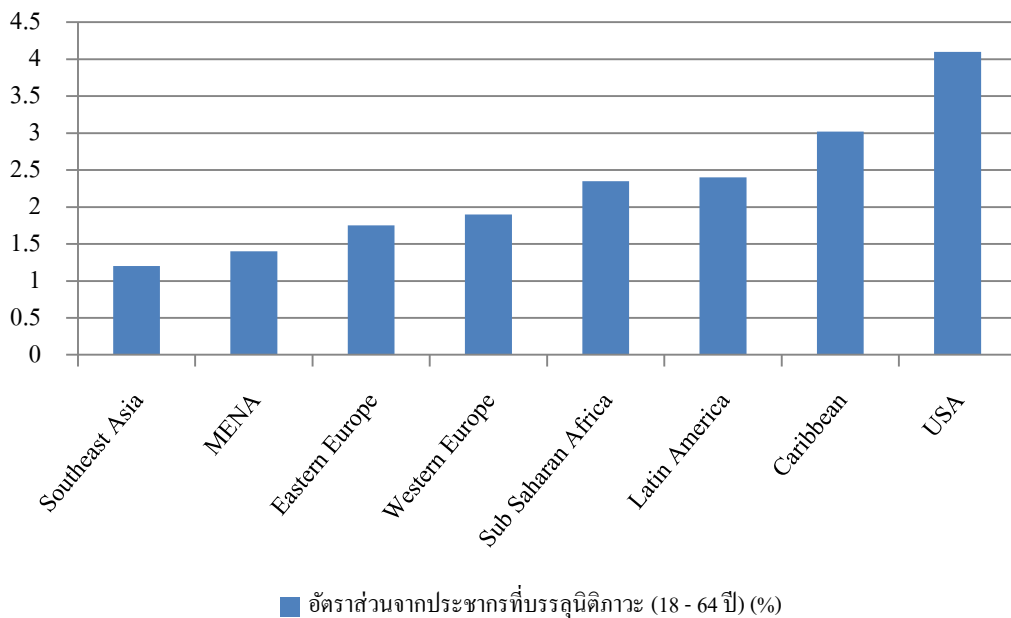
1.1 ที่มาและความสำคัญ

การพัฒนาตามแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งประกอบไปด้วยความยั่งยืน 3 ด้านดังนี้ 1) การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน 2) คุณภาพทางสังคมอย่างยั่งยืน 3) ความยั่งยืนทางทรัพยากรธรรมชาติ เมื่อกล่าวถึงด้านความยั่งยืนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภาครัฐไม่สามารถแบกรับภาระอันใหญ่หลวงส่วนนี้ได้ อันเนื่องมาจากการฟื้นฟูรักษา และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น ต้องใช้เงินงบประมาณมหาศาล โครงการต่างๆด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงไม่สามารถสร้างความคุ้มค่าทางการเงินในระยะสั้นให้แก่ภาครัฐได้ ผลลัพธ์ที่ตามมา คือ การละเลยในเรื่องของการดูแลด้านสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ดังนั้น เพื่อช่วยลดภาระของภาครัฐ องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (Non – Profit Organization) จึงกลายเป็นกลไกสำคัญของการขับเคลื่อน โครงการสาธารณะเพื่อพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเป็นตัวเชื่อมที่ดีกับภาคเอกชนและภาคประชาชน (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, 2553)

องค์กรไม่แสวงหากำไรหรือ Non – Profit Organization มีความหมายรวมไปถึงคำเรียกอื่นๆ ได้แก่ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs : Non – Governmental Organization) ภาคส่วนที่สาม (The Third Sector) ภาคประชาสังคม (Civil Social) องค์กรอาสาสมัคร (Voluntary Organization) โดยคำเรียกดังกล่าวข้างต้นถูกใช้อย่างแพร่หลาย เพื่อชี้ให้เห็นความแตกต่างจากองค์กรประเภทอื่นๆ ดังนั้นเมื่อใช้ลักษณะพื้นฐานสำคัญขององค์กรไม่แสวงหาผลกำไร จึงมีลักษณะเป็นองค์กรที่มีเป้าหมายเพื่อการกุศล (Charitable Purpose) ทำงานอย่างเป็นอิสระไม่ถูกบังคับใดๆ องค์กรไม่กระจายกำไรกลับสู่ผู้ที่เกี่ยวข้อง และมีความซับซ้อนในความเป็นเจ้าของหรือภารกิจในความรับผิดชอบ (วิโรจน์ วิจารณ์วิสารทสกุล , 2556)

ปัจจุบันการศึกษาแนวคิดและงานปฏิบัติจริงเกี่ยวกับองค์กรไม่แสวงหากำไร (Non – Profit Organization) ในระดับโลกมีการตื่นตัวอย่างแพร่หลาย จากภาพที่ 1.1 แสดงถึงความตื่นตัวในแนวคิดขององค์กรไม่แสวงหากำไร หรือที่เรียกกันโดยสากลว่าแนวคิดกิจการทางสังคม (Social Enterprise)

โดยแบ่งเป็นรายทวีป พบว่า อัตราส่วนของประชากรผู้ซึ่งบรรลุนิติภาวะที่สนใจในแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรไม่แสวงหากำไรจากจำนวนประชากรที่บรรลุนิติภาวะทั้งหมดของประเทศ (อายุระหว่าง 18 – 64 ปี) ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีสัดส่วนของประชากรที่บรรลุนิติภาวะที่สนใจและตื่นตัวในแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรไม่แสวงหากำไรสูงที่สุด และในทางตรงกันข้ามประเทศกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีสัดส่วนของประชากรที่บรรลุนิติภาวะที่สนใจและตื่นตัวในแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรไม่แสวงหากำไรต่ำที่สุด (Terjesen et al, 2009)

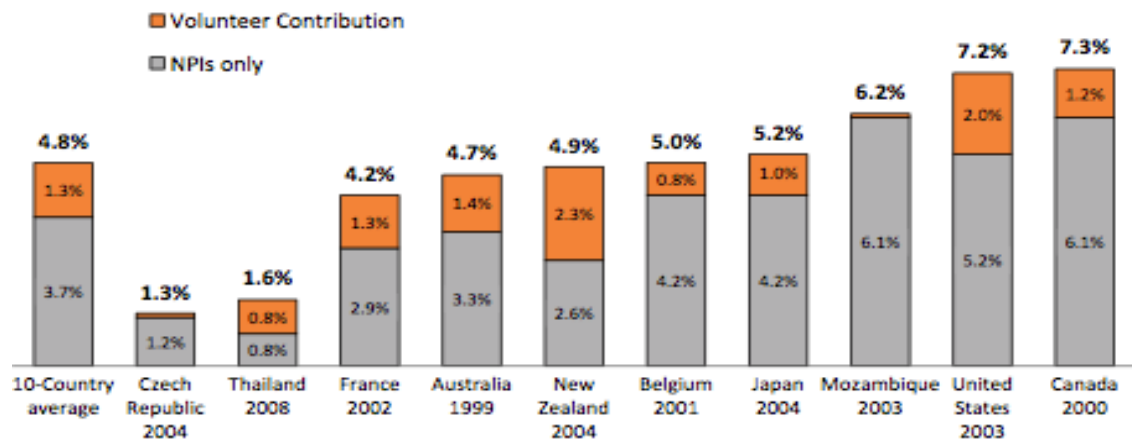
ที่มา : Global Entrepreneurship Monitor Adult Population Survey, 2009

ภาพที่ 1.1 ความตื่นตัวต่อกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) แบ่งตามส่วนทวีป

ในส่วนของประเทศไทย ความสำคัญของการดำเนินงานขององค์กรไม่แสวงหากำไรในเชิงเศรษฐกิจของประเทศไทย พบว่า มีสัดส่วนต่อการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) อยู่ที่ร้อยละ 0.8 (ดังภาพที่ 1.2) โดยมีมูลค่ารวมที่ 61,872 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2549 และเติบโตขึ้นเป็น 66,555 ล้านบาทและ 72,112 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2550 และปี พ.ศ. 2551 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553)

องค์กรไม่แสวงหากำไรมีความสำคัญเชิงเศรษฐกิจและเป็นตัวกลางในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทรัพยากรทางธรรมชาติเป็นสิ่งที่ประเทศไทยมีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรทางทะเล และทรัพยากรสัตว์ป่า ซึ่งทั้งหมดมีความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อมนุษย์และระบบเศรษฐกิจ แต่หากจะกล่าวถึงทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีความใกล้ชิดและคล้ายคลึงกับมนุษย์มากที่สุด คือ “ทรัพยากรสัตว์ป่า” เนื่องด้วยมนุษย์

และสัตว์ป่ามีความสัมพันธ์กันมาตั้งแต่สมัยอดีต โดยมนุษย์ต้องพึ่งพิงทรัพยากรสัตว์ป่าจากการล่าเพื่อใช้เป็นอาหาร เมื่อมนุษย์มีวิวัฒนาการมากขึ้นประกอบกับการคิดค้นและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้เพื่อความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต คุณค่าของทรัพยากรสัตว์ป่าจึงเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการพัฒนาของเทคโนโลยี ดังนั้นปัญหาและสถานการณ์วิกฤตต่างๆ ทางด้านทรัพยากรสัตว์ป่าจึงมีปรากฏให้เห็นอยู่ตลอดเวลา (มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์, 2538)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2553)

ภาพที่ 1.2 สัดส่วนองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPIs) และงานอาสาสมัคร (Volunteer Contribution) ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ (GDP)

ทรัพยากรสัตว์ป่าเป็นห่วงโซ่อาหารที่สำคัญของมนุษย์ ซึ่งเกิดจากสิ่งมีชีวิตเล็กๆ ที่มีผลทำให้เกิดวัฏจักรของห่วงโซ่อาหาร ซึ่งคือ “แมลง” แมลงเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความหลากหลายทางชีวภาพและมีปริมาณมากที่สุดในโลก และดัชนีที่ดัชนีหนึ่งในการวัดความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่นั้นๆ จนเปรียบเสมือนแมลงเป็นดัชนีผู้เลี้ยงดูโลก จึงทำให้แมลงเป็นสิ่งมีชีวิตที่น่าค้นหา ค้นคว้า และศึกษาวิจัยเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการดำรงอยู่ของมนุษย์ได้ แมลงอยู่ในนิยามของคำว่า “สัตว์ป่า” ตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าปี พ.ศ. 2535 โดยแมลงนั้นสามารถสร้างประโยชน์ได้นานาประการต่อมนุษย์ ซึ่งได้แก่ ด้านการเกษตร ด้านการแพทย์ งานศิลปะ ด้านชีววิทยา ด้านพาณิชย์ (ตารางที่ 1.1) อีกทั้งยังช่วยเจ้าหน้าที่สุกการค้นหาแหล่งนำเข้าไปยาสูบเถื่อนและตั้งด่านสกัดการลักลอบขนส่งไปยาสูบได้ถูกตำแหน่งอย่างแม่นยำ ฯลฯ แต่ในทางตรงกันข้ามแมลงก็สร้างผลกระทบร้ายแรงต่อมนุษย์ได้เช่นเดียวกัน ยกตัวอย่าง การทำลายพืชผลทางการเกษตร พืชเชิงเดี่ยว ซึ่งเป็นที่มาของการใช้สารเคมีกำจัดแมลง (ตารางที่ 1.2) แมลงถูกใช้เป็นเครื่องมือในการ

กีดกันการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าทางการเกษตรของประเทศไทยนั้น ถูกกระทำต่างประเทศด้วยการใช้นุกรมวิธานความรู้ด้านแมลงเป็นเครื่องมือกีดกันการนำเข้าสินค้า ดังคำอธิบายเกี่ยวกับการค้าในตลาดโลกเสรีของ อองุ่น ลีวานิช นักอนุกรมวิธานด้านแมลง (ผีเสื้อ) คนแรกของประเทศไทย กล่าวไว้ว่า “ปัจจุบันประเทศที่เป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกหรือ WTO มีข้อตกลงร่วมกันว่า ประเทศในกลุ่มสมาชิกจะต้องเปิดเสรีการค้าโดยไม่นำภาษีมาเป็นกำแพงกีดกันสินค้า นโยบายดังกล่าวช่วยให้ประเทศในกลุ่มสมาชิกส่งออกสินค้าขายได้สะดวกขึ้น แต่เนื่องจากทุกประเทศต่างต้องการแต่ส่งออกไม่ต้องการนำเข้า แต่ละประเทศจึงพยายามหามาตรการกีดกันสินค้านรูปแบบต่างๆมาใช้ และมาตรการที่หลายประเทศนำมาใช้ คือ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช หรือเรียกย่อ ๆ ว่า SPS (Sanitary and Phytosanitary Measures) ซึ่งเป็นมาตรการกีดกันการค้าที่อาศัยความรู้ทางด้านอนุกรมวิธานแมลงมาเป็นเครื่องมือในการสร้างกำแพงกีดกันทางการค้า” (วันดี สันติวุฒิมณี, 2544)

ตารางที่ 1.1 สถิติปริมาณการส่งออกผีเสื้อสวยงาม 20 อันดับ ปี 2555

ลำดับ	ชื่อ	ปริมาณ (ตัว)	ราคาต่อตัว : ปอนด์ (บาท)	มูลค่าสุทธิ (บาท)
1	ผีเสื้อหนอนจําปี	78,572	0.80 (40.35)	3,170,003.05
2	ผีเสื้อหางติ่งธรรมดา	78,325	0.75 (37.82)	2,962,535.43
3	ผีเสื้อหางติ่งนางระเวง	78,238	1.20 (60.52)	4,734,791.64
4	ผีเสื้อเชิงลายธรรมดา	78,062	0.63 (31.77)	2,480,173.76
5	ผีเสื้อหนอนปลายปีกส้มใหญ่	78,000	0.63 (31.77)	2,478,203.91
6	ผีเสื้อจระกานอนขี้ไถ	73,169	1.05 (52.95)	3,874,523.54
7	ผีเสื้อใบไม้ใหญ่อินเดีย	70,502	2.05 (103.38)	7,288,819.31
8	ผีเสื้อจํากระบองหักสาม	69,502	1.15 (58.00)	4,030,853.63
9	ผีเสื้อข้างร้อน	68,700	0.95 (47.91)	3,291,411.85
10	ผีเสื้อปีกไข่ใหญ่	68,580	0.70 (35.30)	2,421,014.59
11	ผีเสื้อกระทกรธรรมดา	67,879	0.80 (40.35)	2,738,591.83
12	ผีเสื้อหางติ่งเฮเลน	67,698	1.90 (95.82)	6,486,812.21
13	ผีเสื้อใบไม้เล็ก	66,006	1.30 (65.56)	4,327,416.07
14	ผีเสื้อหนอนใบรัก	59,155	1.05 (52.95)	3,132,439.15
15	ผีเสื้อหนอนใบรักฟ้าแถบกว้าง	58,700	1.1 (55.47)	3,256,361.96
16	ผีเสื้อหนอนใบกระท้อน	58,265	1.57 (79.18)	4,613,274.42
17	ผีเสื้อหนอนมะนาว	57,594	0.75 (37.82)	2,178,413.86

ตารางที่ 1.1 สถิติปริมาณการส่งออกผีเสื้อสวยงาม 20 อันดับ ปี 2555 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ	ปริมาณ (ตัว)	ราคาต่อตัว : ปอนด์ (บาท)	มูลค่าสุทธิ (บาท)
18	ผีเสื้อหนอนอุณหภูมิตามธรรมชาติ	52,324	1.05 (52.95)	2,770,716.70
19	ผีเสื้อหางตุ้มจุดชมพู	51,980	0.95 (47.91)	2,490,357.90
20	ผีเสื้อแพนซึมยูรา	47,608	1.1 (55.47)	2,641,037.14
รวมมูลค่าส่งออกสุทธิ				71,367,751.93

ที่มา : www.oxfly.co.uk/pages/catalogue.php. และ web3.dnp.go.th/bio/.

ตารางที่ 1.2 ปริมาณการนำเข้าสารเคมีกำจัดแมลง (Insecticide) และมูลค่าทางเศรษฐกิจ

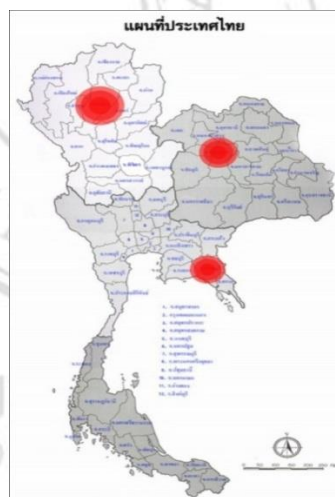
ปี	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)
2551	25,331,804.31	4,577,470,388.48
2552	24,680,168.90	3,972,447,198.25
2553	8,094,452.98	1,640,803,728.03
2553	34,672,233.30	5,938,021,132.99
2555	16,796,966.18	3,686,166,448.95
2556	12,660,992.44	2,246,367,346.20

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร www.doa.go.th.

ในปัจจุบันประชาชนในประเทศไทยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแมลงก่อนข้างต่ำ ภาครัฐและผู้คนที่ทั่วไปมองข้ามความสำคัญในการบริหารจัดการเรื่องแมลง วิธีการลดสำหรับการควบคุมการระบาดของแมลงคือการใช้สารเคมี ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายการนำเข้าสารเคมีเพื่อกำจัดแมลงมีมูลค่าสูงในเชิงเศรษฐกิจ อีกทั้งเกิดปัญหาการลักลอบจับแมลงสงวนเพื่อส่งออกค้าขายอย่างผิดกฎหมาย และมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับด้านกีฏวิทยา ไม่ครอบคลุมกับปัญหาแมลงในพื้นที่ประสบปัญหา รวมไปถึงงานวิจัยและโครงการสาธารณะเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางด้านแมลงยังมีสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับงานวิจัยและโครงการด้านอื่นๆ ซึ่งแตกต่างจากประเทศญี่ปุ่นที่มีจำนวนชนิดแมลงน้อยกว่าประเทศไทย แต่กลับให้ความสำคัญกับนักกีฏวิทยาและสถาบันด้านแมลงมากเป็นพิเศษ ดังจะเห็นได้จากการที่มหาวิทยาลัยต่างๆในประเทศญี่ปุ่นมีการตั้งพิพิธภัณฑ์แมลงประจำมหาวิทยาลัย และมีหน่วยงานกีฏวิทยาที่คอยตอบคำถามด้านแมลงโดยเฉพาะครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ รวมทั้งประเทศญี่ปุ่นมีงบประมาณสนับสนุนให้กับนักกีฏวิทยาในประเทศเดินทางไปดูแมลงต้นแบบ (Type

Specimen) ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการทำงานวิจัยทางกีฏวิทยา ดังนั้นชาวญี่ปุ่นจึงมักเป็นผู้ค้นพบและตั้งชื่อให้แมลงชนิดใหม่ของโลกอยู่เสมอ (วันดี สันติวุฒิเมธี, 2544)

ในส่วนของประเทศไทยมีหน่วยงานกีฏวิทยาป่าไม้มีทั้งสิ้น 3 แห่งแบ่งตามภูมิภาคของประเทศ ภาคเหนือที่จังหวัดลำปางเป็นที่ตั้งของศูนย์วิจัยกีฏวิทยาป่าไม้ที่ 1 การกีฏรับผิดชอบด้านกีฏวิทยา 17 จังหวัดทางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดขอนแก่นเป็นที่ตั้งของศูนย์วิจัยกีฏวิทยาป่าไม้ที่ 2 การกีฏรับผิดชอบด้านกีฏวิทยา 19 จังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออกที่จังหวัดจันทบุรีเป็นที่ตั้งของศูนย์วิจัยกีฏวิทยาป่าไม้ที่ 3 การกีฏรับผิดชอบด้านกีฏวิทยา 9 จังหวัดทางภาคตะวันออก (ภาพที่ 1.3) หน่วยงานกีฏวิทยาป่าไม้ เป็นหน่วยงานอิสระที่สังกัดในกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพืชพันธุ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีภารกิจสำรวจ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกีฏวิทยาและนิเวศวิทยา วิจัยการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูป่าไม้โดยการไม่ใช้สารเคมี ในแปลงเพาะชำ สวนป่า และป่าธรรมชาติ อีกทั้งยังให้คำแนะนำและจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับแมลงศัตรูพืชและแมลงศัตรูป่าไม้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา นักวิชาการ เกษตรกร ผู้ปลูกสวนป่า และผู้ที่สนใจโดยไม่เก็บค่าธรรมเนียมบริการ

ที่มา : ศูนย์วิจัยกีฏวิทยาป่าไม้ที่ 1

ภาพที่ 1.3 พิกัดที่ตั้งของศูนย์วิจัยกีฏวิทยาป่าไม้ในประเทศไทย

การดำเนินของศูนย์วิจัยกีฏวิทยาป่าไม้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับพื้นที่ป่าไม้ เนื่องจากการวิจัยแมลง สืบค้นชนิดแมลง และการศึกษาพฤติกรรมการดำรงชีวิตของแมลงชนิดต่าง ๆ นั้น จำเป็นต้องอาศัย การศึกษาจากสภาพพื้นที่จริงของผืนป่า ดังนั้นเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทย (ตารางที่ 1.3) พบว่า ภาคเหนือมีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้มากที่สุด คือ ร้อยละ 18.53 ของพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด

ของประเทศ ลำดับต่อมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ 5.37 ของพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมดของประเทศ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ 1.57 ของพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมดของประเทศ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงเลือกศูนย์วิจัยกีฏวิทยาป่าไม้ที่ 1 อำเภองาว จังหวัดลำปาง 52110 พิกัดที่ตั้งสำนักงาน N1839583 E09955335 ใช้ในการศึกษาทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการพัฒนาโครงการต่างๆ เนื่องจากศูนย์วิจัยกีฏวิทยาป่าไม้ที่ 1 มีความพร้อมของสภาพนิเวศวิทยาป่าไม้และชนิดแมลงที่หลากหลาย ความพร้อมของพื้นที่ใช้สอยในการขยายโครงการสาธารณะประโยชน์ด้านแมลงและความพร้อมของบุคลากรมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับศูนย์วิจัยกีฏวิทยาป่าไม้แห่งอื่นๆ

ตารางที่ 1.3 พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย จำแนกตามรายภาค

ภาค	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)			ร้อยละพื้นที่ป่าต่อพื้นที่ของภาค	ร้อยละพื้นที่ป่าต่อพื้นที่ป่าทั้งประเทศ
	พื้นที่ภาค	พื้นที่ป่าไม้	พื้นที่ไม่ใช่ป่าไม้		
เหนือ	169,644.29	95,074.74	74,569.54	56.04	18.53
ตะวันออกเฉียงเหนือ	168,854.34	27,555.54	141,298.80	16.32	5.37
กลาง	30,126.34	2,663.97	27,462.36	8.84	0.52
ตะวันออก	36,502.50	8,033.40	28,469.10	22.01	1.57
ตะวันตก	30,904.75	17,425.07	13,479.68	56.38	3.40
ใต้	77,082.81	20,832.92	56,249.88	27.03	4.06
รวม	513,115.02	171,585.65	341,529.37		33.44

ที่มา : กรมป่าไม้ www.forest.go.th

แต่เนื่องด้วยศูนย์วิจัยกีฏวิทยาป่าไม้ที่ 1 ยังขาดการสนับสนุนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการวิจัยด้านการอนุรักษ์ และการเชื่อมโยงกับภาคเอกชนในข้อมูลด้านกีฏวิทยา (ด้านแมลง) จึงทำให้การมีสภาพความอุดมสมบูรณ์ในอาณาบริเวณที่ตั้งศูนย์วิจัยกีฏวิทยาป่าไม้ที่ 1 ที่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติด้านแมลงนั้น ยังไม่ถูกพัฒนาอย่างเต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร และเพื่อตอบสนองเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปให้ครอบคลุมทั่วทั้งภาคเหนือ นอกเหนือจากงานวิจัยด้านจุลชีววิทยา งานวิจัยด้านกีฏวิทยาแล้วนั้น งานวิจัยทางเศรษฐศาสตร์พัฒนา (Economics Development) จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถเข้ามาช่วยในการพัฒนาศูนย์วิจัยกีฏวิทยาป่าไม้ที่ 1 ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการพัฒนา (Adoption) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา (Acceptation) ของประชาชนในจังหวัดลำปาง

ดังนั้นการยอมรับ (Adoption) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา (Acceptation) จึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการประยุกต์นโยบายสาธารณะเพื่อดำเนินการโครงการสาธารณะ (สุรเมศวร์ พิริยะวัฒน์, 2550) เนื่องจากโครงการสาธารณะดังกล่าวล้วนส่งผลกระทบต่อชุมชนและวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชนนั้นๆ ทั้งนี้ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการสาธารณะ คือ ความเป็นไปได้ทางการเมืองหรือการสนับสนุนทางการเมือง แต่อย่างไรก็ตามความเป็นไปได้ทางการเมืองนั้นขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนจากคนในชุมชนด้วยเช่นกัน (Elisabet Ferri, 2011) ดังนั้นหากปราศจากการสนับสนุนจากชุมชนและการยอมรับจากคนในชุมชนแล้วนั้นโครงการสาธารณะดังกล่าวก็ยากที่จะเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาศูนย์วิจัยกัญญาวิทยาป่าไม้ที่ 1 จังหวัดลำปาง

ศูนย์วิจัยกัญญาวิทยาป่าไม้ที่ 1 ได้มีการวางแผนริเริ่มโครงการสาธารณะประโยชน์ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน (ตึก อาคาร ห้องสุขา ลานพื้นที่สำหรับจอดรถ) 2) ลานสาธารณะเพื่อพักผ่อนและค้างแรมสำหรับผู้คนสัญจร 3) โครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งลำปาง ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าชม 4) โครงการรับฝึกรอบรมนักรักบี้แมลงรุ่นเยาว์ให้กับโรงเรียนต่างๆเขตจังหวัดทางภาคเหนือ 5) โครงการอนุรักษ์แมลงคุ้มครองและควบคุมการลักลอบ 6) โครงการเพาะพันธุ์แมลงหายากเพื่อปล่อยกลับคืนสู่ธรรมชาติ โดยโครงการสาธารณะประโยชน์ทั้งหมดที่กล่าวมาจะเกิดขึ้นได้นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาทัศนคติจากประชาชน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงข้อมูลทั่วไป ทัศนคติและความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นของผู้คนในจังหวัดลำปาง เกี่ยวกับแมลงและศูนย์วิจัยกัญญาวิทยาป่าไม้ที่ 1 ไม้ในปัจจุบัน

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์วิจัยกัญญาวิทยาป่าไม้ที่ 1 อำเภอเกาะ จังหวัดลำปาง

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา

1.3.1 สามารถเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้ศูนย์วิจัยกัญญาวิทยาป่าไม้ที่ 1 สามารถใช้เป็นตัวอ้างอิงในการพัฒนาโครงการสาธารณะที่สำคัญสำหรับพื้นที่ที่เกี่ยวข้องของศูนย์วิจัยกัญญาวิทยาป่าไม้ที่ 1

1.3.2 สามารถประยุกต์ใช้กับโครงการสาธารณะประโยชน์ของศูนย์วิจัยกัญญาวิทยาป่าไม้ที่แห่งอื่นๆ และองค์กรไม่แสวงหากำไรอื่นๆ ได้

1.3.3 ช่วยในการกำหนดทิศทางนโยบาย และการบริหารจัดการของฝ่ายกัญญาวิทยาป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ ราชภัฏวทัญญากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการพัฒนาศูนย์วิจัยกีฏวิทยาป่าไม้ที่ 1 อำเภอเงาว จังหวัดลำปาง โดยใช้แบบจำลองโลจิสต์ลักษณะ 2 ทางเลือก (Binary Logit Model) ทำการเก็บข้อมูลตัวอย่างประชากร 3 เดือน (มกราคม 2557 ถึงมีนาคม 2557) เท่านั้น

1.5 นิยามศัพท์

กีฏวิทยา (Entomology) คือ สาขาวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับสัตว์ในกลุ่มของแมลง

กิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) คือ หน่วยงานที่ดำเนินงานโดยใช้ยุทธศาสตร์แบบกลไกตลาดเพื่อเป้าหมายทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อม

การยอมรับ (Adoption) คือ การตัดสินใจยอมรับหรือใช้นวัตกรรมทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม โดยระยะเวลาในการตัดสินใจยอมรับนั้นไม่สามารถกำหนดได้อย่างแน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของบุคคลและนวัตกรรมนั้นๆ

การพัฒนา (Development) คือ การเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

นวัตกรรม (Innovation) คือ แนวคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งต่างๆ ที่ใหม่ต่อปัจเจก หรือหน่วยงานที่ได้รับสิ่งเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ การรวมเอากิจกรรมที่นำไปสู่การบริการใหม่ๆ การทำในสิ่งแตกต่างจากคนอื่นโดยอาศัยความเปลี่ยนแปลงรอบตัวให้กลายมาเป็นโอกาส ซึ่งนำไปสู่แนวคิดใหม่ที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved